

Voetballen bij Vitesse van hobby naar professie

Wie de stad Arnhem vanuit Nijmegen nadert, ziet de thuishaven van de voetbalclub Vitesse al van verre. Het Gelredome torent als een robuuste kolos boven de rest uit. De vele trappen en ingangen moeten de duizenden bezoekers veilig naar hun plaats op de tribune leiden. Ooit stonden de supporters gewoon langs de lijn van een veldje buiten de stad. Er is dus nogal veel veranderd in de 111 jaar dat de club Vitesse inmiddels bestaat.

Vitesse: van Monnikenhuize tot Gelredome

De geschiedenis van het Arnhemse Vitesse gaat terug tot het jaar 1892. In mei van dat jaar wordt in deze stad aan de Rijn de Cricketclub 'Vitesse' opgericht. De voetbalafdeling is van iets later datum. De voetballers speelden op vele diverse locaties: het terrein van de ijsclub achter de Boulevard Heuvelink, op een weide in het bronbeekpark en het middenterrein van Klarenbeeks wielerveden.

Wanneer ook deze locatie niet langer kan worden gehuurd biedt de gemeente wat bouwland op Monnikenhuizen aan. Clubhuis en tribunes worden verhuisd en het spel kan doorgaan. Een ongeluk in 1950 behoort ook tot de Arnhemse voetbalgeschiedenis, de tribunes stortten in. Gelukkig vallen er slecht enkele gewonden. In hetzelfde jaar wordt het nieuwe stadion Monnikenhuizen geopend dat tot aan de bouw van het Gelredome plaats biedt aan steeds meer supporters.

Vanaf de opening van het immense bouwwerk dat hoog boven het landschap uittorent lijkt Vitesse mee te gaan met de vaart der volkeren en vooral sportclubs want iedere zichzelf respecterende club beschikt over een sportpaleis. En dat is het Gelredome zeker. Meer over de geschiedenis van [Vitesse](#) vind je op de vermelde websites.

De geschiedenis van het voetbal

Het balspel is al eeuwenoud want in China zijn bij archeologische opgravingen stenen ballen ontdekt van ruim 5000 jaar oud. De voetbalsport was nog onbekend zo denkt men. Koppen met een stenen bal is niet aan te raden. In later eeuwen werden ballen, gemaakt van aan elkaar genaaide lappen gevuld met veren en haar, gebruikt om 'een' balspel te spelen. De regels die men toen hanteerde zijn niet bekend.

Pas in het Engeland van de 16e eeuw duikt een sport op die doet denken aan het huidige voetbal. De wedstrijden waren ruw en chaotisch en werden op grond daarvan lange tijd verboden. Pas in 1845 werd dit verbod opgeheven en in 1848 werden er eenduidige spelregels opgesteld. Deze regels werden bekend onder de naam: 'Cambridge Rules'. De komst van de eerste rubberbal, door Charles Goodyear, maakte het spel een stuk spannender en levendiger. De vaart van het spel werd nu, veel meer dan in het verleden, door een stuiterende bal bepaald.

Aanvankelijk was voetbal een echte sport voor arbeiders die zich aan het einde van de 19e eeuw verenigden in een sportclub. De regels van toen zijn in de loop van de tijd steeds veranderd en aangepast aan de eisen van een sportief en interessant spel voor de toeschouwers. De eerste Engelse competitie werd gespeeld in het jaar 1871. Een scheidsrechter deed pas in 1891 zijn intrede. Daarvoor bracht iedere spelende club een eigen 'umpire' mee die de regels in het oog hield. Van onpartijdigheid was geen sprake.

Vanaf 1875 verspreidde cricket, voetbal en atletiek zich vanuit Engeland over de rest van de wereld. In Nederland werd in 1879 in Haarlem de eerste Football Club opgericht. Vele steden traden in de Haarlemse voetsporen en hadden aan het einde van de negentiende eeuw ook een eigen sportclub waarin zowel cricket als football werd gespeeld.

In Arnhem werd in 1892 een cricketclub opgericht met de Franse naam Vitesse die symbool staat voor de snelheid waarmee de bal werd geraakt. Aanvankelijk speelde men alleen cricket en pas later werd er bij Vitesse ook voetbal gespeeld. Twee jaar later gaat de Gelderse competitie van de Nederlandse

Voetbalbond van start en scoort Vitesse vele malen zeer hoog. Vele kampioenschappen volgen elkaar in hoog tempo op. Het landskampioenschap is tot op heden niet binnengehaald.

Van hobbyist naar profvoetballer

Aan het einde van de negentiende eeuw werd er alleen in Engeland professioneel, dat wil zeggen, betaald voetbal gespeeld. In de andere landen was voetbal nog lange tijd enkel en alleen een hobby. Een enkele talentvolle speler zocht het grote geld over de grenzen maar werd dan in Nederland geschorst voor het leven. Lange tijd kleefde er een soort smet op betaald voetbal. Hier ging men ook pas als laatste in Europa, pas in 1954 onder grote druk van de spelers, over tot het betalen van zijn sporters. Morrend ging de KNVB overstag.

Aanvankelijk had een profvoetballer in Nederland een laag basissalaris (ongeveer 5000 gulden per jaar) zodat een bijbaan noodzakelijk was. Voor iedere overwinning kreeg men een bonus van ongeveer 120 gulden. Een bedrag waar nu de gemiddelde speler waarschijnlijk een uurtje voor komt trainen want sinds die tijd zijn de prijzen die voor spelers betaald moeten worden, de transfers, en de salarissen ongelofelijk gegroeid. De reclame en sponsoring die in de jaren tachtig hun intrede deden brachten vanaf toen een deel van de benodigde gelden binnen.

In 1954 werd de UEFA opgericht, de Union of European Football Association, die vanaf dat jaar Europese bekerwedstrijden organiseerde. Zo speelt men sinds 1958 vierjaarlijks het Europees kampioenschap en de jaarlijkse Europa Cup. De eerder opgerichte FIFA (Fédération Internationale de Football Association, Parijs 1904) organiseert sinds 1930 het wereldkampioenschap voor landenteams dat ook vierjaarlijks wordt gehouden.

Het Nederlandse team stond zowel in 1974 als in 1978 in de finale maar moest genoegen nemen met een tweede plaats. Landen als Brazilië, Duitsland, Italië en Uruguay mogen wel met regelmaat het erepodium bestijgen. De Engelse club, waarmee het ooit allemaal begon, wist slechts eenmaal de eindstreep te halen. Dat de wedstrijd in London werd gespeeld zal zeker een rol in de overwinning hebben gespeeld. De steun van het eigen publiek is, zo blijkt ook uit andere finales, van zeer groot belang.